

Sipoon seurakuntayhtymä

Sipoon kirkonkylän hautausmaan asemakaavan muutos

VALON KAPPELIN KATSELMUS

Aika 22.3.2024 klo 12.00–13.00

Paikka Valon Kappeli, Uusi Kappelintie 1, Sipoo

Osallistujat

Nimi	Organisaatio
Dennis Söderholm, vt. kaavoituspäällikkö	Sipoon kunta
Jaakko Heikkilä, kaavoittaja	Sipoon kunta
Kirsi Toivonen, rakennustutkija	Porvoon museo
Elisa El Harouny, erikoisasiantuntija	Museovirasto
Johanna Hirvonen, hallintojohtaja	Sipoon seurakuntayhtymä
Thomas Ekström, kiinteistöpäällikkö	Sipoon seurakuntayhtymä
Jarmo Sivèn, aiempi kiinteistöpäällikkö	Sipoon seurakuntayhtymä
Arja Sippola, kaupunkikehitysjohtaja	FCG Finnish Consulting Group Oy
Risto Ala-aho, projektiarkkitehti	FCG Finnish Consulting Group Oy

1 Taustaa ja katselmuksen tarkoitus

Valon kappeli (aiemmin Sipoon siunauskappeli) on vuonna 1971 rakennettu Sipoon hautausmaan yhteydessä sijaitseva arkkitehti, professori Hilding Ekelundin suunnittelema siunauskappeli. Kappeli korvasi hautausmaan ensimmäisen, vuodelta 1822 peräisin olevan kappelin, joka on yhä olemassa.

Vuonna 2006 laaditussa Sipoon kunnan kulttuuriympäristö- ja rakennusperintöselvityksessä (Arkkitehtitoimisto Lehto Peltonen Valkama Oy ja Ympäristötoimisto Oy) kappelin on katsottu sisältävän arkkitehtonisia, historiallisia ja ympäristöllisiä arvoja. Arvotuksen perusteina ovat olleet rakennuksen suunnittelija, arkkitehtuurin korkeatasoisuus, paikallishistorialliset arvot sekä ympäristökokonaisuuden ja maiseman kannalta tärkeät arvot.

Nikkilän rakennusperintöselvityksessä (Livady Oy, 2020) Valon kappeli on arvotettu valtakunnallisesti merkittäväksi kohteeksi sen arkkitehtonisten, maisemallisten ja ympäristöllisten, esteettisten ja yhteisöllisten arvojen perusteella.

Yli 50 vuotta vanhana rakennuksena kappelia koskee kirkkolain lausuntomenettely, mutta ei kirkkolain mukainen suojelu. Voimassa olevassa asemakaavassa (hyväksytty 26.8.2010) rakennukselle ei ole osoitettu suojelumerkintöjä tai -määräyksiä.

Alueella on käynnissä Sipoon hautausmaan laajennusta koskeva asemakaavan muutos. Valon kappeli kuuluu kaavamuutosalueeseen ja kaavamuutoksen laatimisen yhteydessä on tullut tarve tarkastella myös Valon kappelin sisätiloihin liittyviä arvoja.

Kaavamuutoksen yhteydessä kappelille osoitetaan maankäyttö- ja rakennuslain mukainen suojelumerkintä (sr), jonka sisällön määrittämiseksi katselmus järjestettiin.

2 Katselmuksen kulku ja todetut asiat

Katselmuksessa kuljettiin läpi kappelin sisätilat Sipoon seurakuntayhtymän entisen kiinteistöpäällikkö Jarmo Sivènin johdolla. Sivèn kertoi samalla rakennukseen tehdyistä muutostöistä.

Rakennus ei ole enää täysin alkuperäisen suunnitelman mukainen. Rakennusta on kuitenkin hoidettu hyvin kunnioittaen alkuperäistä suunnitelmaa.

Vuonna 2004 kappelille tehtiin isompi remontti, jolloin siihen tehtiin seuraavat muutostyöt:

- rakennettiin arkkuhissi kellarista pääsaliin
- lämmitysjärjestelmä muutettiin öljylämmityksestä kaukolämpöön
- kylmäsäilytystiloja lisättiin kellariin
- kappelisalin kuorosyvennys peitettiin väliseinällä ja sen tilalle laajennettiin sakastin tiloja
- kappelisalin ja pienemmän salin väliin puhkaistiin aukko, johon asennettiin suljettava haitarioni
- yläkertaan rakennettiin yleisö-wc- ja inva-wc-tilat
- kappelisaliin rakennettiin uudet urut
- yläkerran naulakkotilaa laajennettiin porraskäytävän päälle
- ulkoseinässä ollut kirkonkello siirrettiin käytöstä poistuneen savupiipun päähän

Rakennuksen päätilojen sarja vastaa yhä suurelta osin alkuperäistä suunnitelmaa. Materiaalit ovat suurelta osin alkuperäiset. Portaikossa on alkuperäistä rimoitusta. Kappelisalissa on alkuperäinen keramiikkataiteilija Rut Brykin teos ”Getsemane”. Sen alla oleva lasiteos on lisätty myöhemmin.

3 Tulevat muutostyöt

Siunaustilaisuuksin nähden rakennuksessa on liian vähän kylmäsäilytystilaa, minkä vuoksi kellarissa sijaitsevan käytöstä poistuneen säiliön paikalle suunnitellaan uutta kylmäsäilytystilaa. Katolle tehdään kuntotutkimus, jonka perusteella kattoa tullaan korjaamaan. Julkisivussa on vaurioita, jotka tullaan korjaamaan.

4 Johtopäätökset

- Rakennus on muuttunut sisätiloiltaan jonkin verran vuonna 2004 tehdyn remontin yhteydessä.
- Rakennusta on hoidettu hyvin ja muutostyöt on tehty kunnioittaen sen alkuperäistä arkkitehtuuria.
- Päätilat vastaavat suurelta osin alkuperäistä suunnitelmaa.
- Suojelumääräyksissä tulisi huomioida päätilojen sarja alakerran aulasta pääsaliin.
- Rakennukseen ei ole suunnitteilla laajennuksia eikä laajennusmahdollisuutta tarvitse huomioida asemakaavassa.

5 Jatkotoimenpiteet

- Sovittiin, että kaavakonsultti (FCG) laatii muistion ja toimittaa sen osapuolten kommentoitavaksi.
- Museovirasto laatii luonnoksen kaavamääräyksistä kommentoitavaksi. Kaavamääräys ei saa estää kappelin toiminnan kannalta välttämättömiä muutostöitä.
- Seurakuntien yhteisellä kirkkoneuvostolla on mahdollisuus kommentoida ehdotettua kaavamääräystä.

Muistion laatija: Risto Ala-aho

Jakelu: Osallistujat

Liite: Valokuvia rakennuksesta.

Liite: Valokuvia rakennuksesta

Valokuvat on otettu katselmuksen yhteydessä 22.3.2024.

Rakennus kaakosta Uuden Kappelintien suunnasta.

Rakennus pohjoisesta hautausmaan suunnasta.

Kappelin pääsali.

Pienempi sali. Haitarioni yhdistää sen pääsaliin. Taustalla ovi sakastiin.

Yläkerran aulatilaa tehty naulakkolaajennus. Erilainen lattiamateriaali erottaa laajennuksen alkuperäisestä lattiapinnasta.

Alakerran aulatilaa.

Alakerran aulatilaa. Näkymä kohti pääsisäänkäyntiä. Yläaulan naulaukkolaajennus kuvan vasemmassa yläkulmassa.